

Republica Moldova
Judecătoria Bălți
sediul central

or. Bălți, str. Hotinului, 43
tel./fax: 0231-2-22-12
www.jbl.instante.justice.md
e-mail: jba@justice.md

Республика Молдова
Суд Бэлць
центральное местонахождение

г. Бэлць, ул. Хотинская, 43
тел./факс.: 0231 2-22-12
www.jbl.instante.justice.md
электронная почта: jba@justice.md

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

mun. Chișinău str. Alexandru Lăpușneanu nr.28

Prin prezenta, vă expediem în adresa d-voastră sesizarea privind excepția de neconstituționalitate invocată de către apărătorul Vitalie Carmanschi în cadrul examinării cauzei contravenționale, la contestația lui Perlog Alexandr împotriva procesului- verbal și deciziei agentului constator din cadrul Biroului Vamal Nord din 24.12.2019, întocmit în baza art. 287 alin. (8) Cod Contravențional al RM.

Anexa:

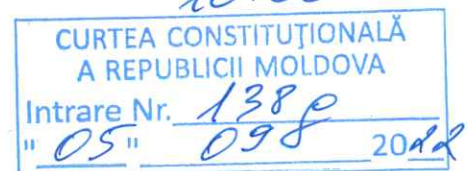
Încheierea din 18.08.2022 pe 2 file;

Cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate pe 1 de file;

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate pe 11 file.

Judecător

Guțu Andrei

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA
str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE
PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE
prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din Constituție

I. AUTORUL SESIZĂRII

Numele și prenumele reprezentantului- Carmanschi Vitalie.
Ocupația reprezentantului - Avocat

Numele și prenumele părții în proces -Perlog Alexandru – contestatar în cauza contravențională

II – OBIECTUL SESIZĂRII

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie sintagma "**prin acțiune**" din următoarele prevederi legale - art. 1 pct. 43, art. 174 alin. (1), art. 184¹ alin. (1), lit. e), alin. (3) alin. (4) alin. (5) a Codului Vamal și art. 2 alin. (2) lit. m), art. 5 alin. (2), art. 10 alin. (3) lit. e) și alin. (15) a Legii nr. 1569 din 20-12-2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova.

Contextul prevederilor legale în care se conțin obiectul excepției de neconstituționalitate:

- art. 1 pct. 43 a Codului vamal care prevede că 43) declarare **prin acțiune** – formă de declarare expresă (vădită) a mijlocului de transport auto, care scutește persoana fizică de completarea unor acte vamale cu condiția prezentării organelor vamale amplasate în punctele de trecere a frontierei de stat a actelor de înmatriculare a mijlocului de transport auto (respectând condițiile prevăzute la art.10 alin.(3) din Legea cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice), cu înregistrarea ulterioară a acestuia în sistemul informațional al Serviciului Vamal. În cazul aplicării formei de declarare prin acțiune, acte vamale nu se eliberează.

- art. 174 alin. (1) a Codului Vamal care prevede că (1) Declararea se face în scris, verbal sau **prin acțiune**, prin mijloace electronice sau prin alte modalități prevăzute de legislație.

- art. 184¹ a Codului Vamal care prevede că: Articolul 184¹. Declararea **prin acțiune** a mijloacelor de transport introduse pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice. (1) Persoanele fizice rezidente și cele nerezidente au dreptul de a introduce pe teritoriul vamal al Republicii Moldova, fără achitarea drepturilor de import, cu achitarea vinierei, în scopuri personale, mijloace de transport clasificate la pozițiile tarifare 8702, 8703, 8704 (cu o greutate în sarcină maximă de maximum 5 t), 8711 și remorcile atașate la acestea (poziția tarifară 8716), indiferent de termenul lor de exploatare, doar în cazul în care vor fi declarate **prin acțiune** și plasate sub regim vamal de admitere temporară pe un termen de pînă la 180 de zile dintr-o perioadă de 12 luni consecutive, cu respectarea următoarelor condiții:

- a) mijloacele de transport să se afle la evidență permanentă în alte state;
- b) persoanele fizice rezidente să dețină în proprietate sau să aibă drept de folosință asupra mijloacelor de transport, fapt confirmat prin actele corespunzătoare; persoanele fizice nerezidente să dețină în proprietate sau să aibă drept de folosință asupra mijloacelor de transport și să locuiască temporar în Republica Moldova, aceste fapte fiind confirmate prin actele corespunzătoare;
- c) mijloacele de transport să fie scoase de pe teritoriul vamal pînă la expirarea termenului acordat, conform prevederilor prezentului cod;
- d) mijloacele de transport să nu fie folosite pentru prestarea serviciilor de transport al mărfurilor sau pasagerilor; mijloacele de transport nu pot fi vândute, donate, transmise prin moștenire, închiriate, subînchiriate, date în comodat, gajate, transferate sau puse la dispoziția unei alte persoane pe teritoriul Republicii Moldova decât cu acordul organului vamal, numai după achitarea drepturilor de import;
- e) în cazul în care persoanelor fizice nerezidente li se acordă un alt regim de ședere pe teritoriul Republicii Moldova, documentele confirmative să fie prezentate organului vamal în vederea prelungirii termenului de aflare a mijlocului de transport declarat **prin acțiune**, informația respectivă fiind inclusă în Registrul de stat al transporturilor.

(11) Mijloacele de transport introduse în condițiile alin. (1) nu se pot afla pe teritoriul Republicii Moldova un termen mai mare decît cel stabilit de prezentul articol, indiferent de persoanele care le introduc.

(2) Nerespectarea condițiilor stabilite la alin. (1) lit. a)–d) se sancționează conform legislației în vigoare.

(3) Persoanele fizice rezidente și cele nerezidente care nu au scos de pe teritoriul vamal mijloacele de transport declarate **prin acțiune** nu au dreptul să introducă pe teritoriul Republicii Moldova alte mijloace de transport în condițiile alin. (1).

(4) Prin derogare de la alin. (1) lit. c), mijloacele de transport auto introduse pe teritoriul vamal de către persoanele fizice cu domiciliul în orice stat străin și care dețin permis de conducere emis în țara în care au domiciliu, declarate **prin acțiune**, se pot afla pe teritoriul vamal al Republicii Moldova pe un termen mai mare decît cel stabilit de prezentul articol.

Mijloacele de transport auto în cauză nu se pot afla pe teritoriul Republicii Moldova pe un termen ce depășește termenul de aflare a mijlocului de transport auto sub regim vamal de admitere temporară stabilit la art. 69.

(5) Mijloacele de transport auto declarate **prin acțiune** pe teritoriul vamal pentru care a expirat termenul acordat conform prevederilor prezentului cod sînt identificate, reținute și aduse de către poliție, poliția de frontieră sau echipele mobile către cel mai apropiat birou vamal sau către organul vamal de frontieră, fapta fiind consemnată într-un proces-verbal.

(6) În cazul aducerii de către poliție a mijlocului de transport auto către biroul vamal, escortarea mijlocului de transport auto către organul vamal de frontieră pentru a fi scos de pe teritoriul vamal al Republicii Moldova este asigurată de către biroul vamal în termen de 24 de ore de la data aducerii acestuia.

(7) Cheltuielile de escortare a mijlocului de transport auto sînt determinate în conformitate cu taxa stabilită în Legea cu privire la tariful vamal. Cheltuielile de aducere și escortare sînt acoperite de către persoana fizică care a încălcat termenul de aflare a mijlocului de transport auto pe teritoriul vamal.

- art. 2 alin. (2) lit. m) a Legii nr. 1569 din 20-12-2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice, care prevede că m) **declarare prin acțiune** - formă de declarare expresă (vădită) a mijlocului de transport auto, care scutește persoana fizică de completarea unor acte vamale cu condiția prezentării organelor vamale amplasate în punctele de trecere a frontierei de stat a actelor de înmatriculare a mijlocului de transport auto (respectînd condițiile prevăzute la art.10 alin.(3), (5) și (14) din prezenta lege), cu înregistrarea ulterioară a acestuia în sistemul informațional al Serviciului Vamal. În cazul aplicării formei de declarare prin acțiune, acte vamale nu se eliberează

- art. 5 alin. (2) a Legii nr. 1569 din 20-12-2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice, care prevede că (2) *Persoanele fizice rezidente au dreptul de a introduce mărfuri pe teritoriul Republicii Moldova numai în conformitate cu regimurile vamale de import, de tranzit național și de admitere temporară – în cazul declarării prin acțiune.*

- art. 10 alin. (3) lit. e) și alin. (15) a Legii nr. 1569 din 20-12-2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova, care prevede că:

(3) *Persoanele fizice rezidente și cele nerezidente, prin derogare de la prevederile art. 20 al Codului vamal al Republicii Moldova nr. 1149-XIV din 20 iulie 2000, au dreptul de a introduce pe teritoriul Republicii Moldova mijloace de transport auto, clasificate la pozițiile tarifare 8702, 8703, 8704 (cu o greutate în sarcină maximă de maximum 5 t), 8711 și remorcile atașate la acestea (poziția tarifară 8716), indiferent de termenul de exploatare a acestora, doar în cazul în care vor fi declarate prin acțiune și plasate în regimul vamal de admitere temporară pe un termen de pînă la 180 de zile dintr-o perioadă de 12 luni consecutive, cu achitarea vinierei și cu respectarea următoarelor condiții:*

(...)

e) *în cazul în care persoanelor fizice nerezidente li se acordă un alt regim de ședere pe teritoriul Republicii Moldova, documentele confirmative se vor prezenta organului vamal în vederea prelungirii termenului de aflare a mijlocului de transport auto declarat prin acțiune, informația respectivă incluzîndu-se în Registrul de stat al transporturilor.*

(...)

(15) *Persoanele fizice, în cazul scoaterii de pe teritoriul Republicii Moldova a mijloacelor de transport auto ce dețin statutul de mărfuri autohtone, sînt obligate să le declare prin acțiune, aceste mijloace de transport auto fiind plasate pe un termen nelimitat sub regimul vamal export temporar. În cazul înstrăinării în alte state a mijlocului de transport auto, acesta urmează a fi scos de la evidența structurilor teritoriale ale Agenției Servicii Publice, cu condiția perfectării actelor vamale*

corespunzătoare.

Excepția de neconstituționalitate a prevederilor enunțate este ridicată în drept în temeiul articolului 135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 9 februarie 2016.

III. LEGISLAȚIA PERTINENTĂ

1. Prevederi relevante ale Constituției:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

2. Prevederi relevante ale Codului contravențional al Republicii Moldova nr.218 din 24 octombrie 2008:

Articolul 287. Încălcarea regulilor vamale

(8) Nescoaterea de pe teritoriul vamal al Republicii Moldova a mărfurilor, vehiculelor, obiectelor și altor valori prohibite introducerii pe teritoriul vamal al Republicii Moldova sau introduse cu obligația de a fi scoase de pe teritoriul ei vamal ori nereturnarea pe teritoriul vamal al Republicii Moldova a mărfurilor, vehiculelor, obiectelor și altor valori scoase cu obligația de a fi returnate în termenele stabilite în aceste obligații, ori nerespectarea măsurilor de politică economică și altor restricții prevăzute la trecerea mărfurilor peste frontiera vamală, în lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii

se sancționează cu amendă de la 84 la 90 de unități convenționale, cu obligarea scoaterii de pe teritoriul vamal a mijloacelor de transport prohibite introducerii pe teritoriul vamal al Republicii Moldova sau introduse cu obligația de a fi scoase de pe teritoriul ei vamal.

3. Prevederi relevante ale Codului Vamal

Articolul 1. Noțiuni principale

În sensul prezentului cod, următoarele noțiuni semnifică:

13) declarant – orice persoană care are dreptul de a dispune de mărfuri și/sau de mijloace de transport, care întocmește declarația vamală în numele său sau în al cărei nume este întocmită declarația vamală;

23) declarație vamală - actul unilateral prin care o persoană manifestă, în formele și modalitățile prevăzute de legislația vamală, voința de a plasa mărfurile sub o anumită destinație vamală;

34) titular al operațiunii – persoana în numele căreia s-a făcut declarația vamală (declarantul) sau persoana căreia i-au fost transferate, în privința destinației vamale, drepturile și obligațiile persoanei menționate anterior (declarantului);

Secțiunea a 11-a

Admiterea temporară

Articolul 67. Dispoziții generale

(1) Regimul vamal de admitere temporară permite utilizarea pe teritoriul Republicii Moldova, cu suspendare parțială sau totală de drepturi de import și fără aplicarea măsurilor de politică economică, a mărfurilor și mijloacelor de transport străine destinate reexportului în aceeași stare, cu excepția uzurii lor normale.

(2) Pe toată durata regimului vamal de admitere temporară, mărfurile și mijloacele de transport trebuie să rămână în proprietatea persoanei străine. Ele nu pot fi vândute, închiriate, subînchiriate, date în comodat, gajate, transferate sau puse la dispoziția unei alte persoane pe teritoriul Republicii Moldova decât cu acordul organului vamal, după plata drepturilor de import și efectuarea procedurilor vamale de punere în liberă circulație, cu excepția derogărilor prevăzute de prezenta secțiune.

(3) Mărfurile introduse în baza unui contract de leasing operațional se plasează sub regimul vamal de admitere temporară.

Articolul 68. Acordarea regimului de admitere temporară a mărfurilor și mijloacelor de transport

Organul vamal acordă regimul de admitere temporară numai a mărfurilor și a mijloacelor de transport care pot fi identificate și nu sînt prohibite de a fi introduse în Republica Moldova.

IV - CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

La data de 05.02.2020 Perlog Alexandru a.n. 06.02.1991 a recepționat prin poștă procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 1979 din 24.12.2019 și decizia nr. 1979 din 24.12.2019, întocmite de agentul constatator Serviciul Vamal în privința lui Perlog Alexandru pe componența de contravenție prevăzută la art. 287 alin. (8) a Codului Contravențional.

Contestatarul a înaintat instanței de judecată contestație nefiind de acord cu procesul-verbal nr. 1979, din 24.12.2019 și decizia nr. 1979 din 24.12.2019, prin care se constată și se aplică contestatarului amendă contravențională în mărime 4500, lei cu obligarea scoaterii mijlocului de transport, de teritoriul vamal al RM pentru comiterea contravenției prevăzută de art. 287 alin. (8) a Codului Contravențional.

Conform procesului-verbal nr. 1979, din 24.12.2019 și deciziei nr. 1979 din 24.12.2019 se impută că *Perlog Alexandru a introdus pe teritoriul vamal al RM mijlocul de transport cu nr./î* , introdus pe teritoriul vamal RM în condițiile art. 184/1 a Codului Vamal al RM, declarat prin acțiune și plasat în regim de admitere temporară. În urma verificării informației din SI Frontiera s-a constatat că unitatea de transport a fost introdusă pe teritoriul vamal al RM la data de 02.04.2011, fără a fi scoasă din țară, astfel fiind încălcat termenul de admitere temporară de 180 de zile, dintr-o perioadă de 12 luni consecutive.

Conform procesului-verbal nr. 1979, din 24.12.2019 și deciziei nr. 1979 din 24.12.2019, agentul constatator invocă că a inițiat procedura de sancționare a lui Perlog Alexandru în baza uni treceri ordinare a frontierei de către Perlog Alexandru la data de 25.12.2018 cu alt mijloc de transport.

Deși Perlog Alexandru nu recunoaște ar fi introdus pe teritoriul vamal RM cu declararea prin acțiune, mijlocul de transport cu nr.î. , acesta consideră că este acuzat în baza unor prevederi legale neconstituționale.

V. EXPUNEREA ARGUMENTELOR ADUSE ÎN SPRIJINUL OBIECTULUI SESIZĂRII

A. Pretinsele încălcări ale articolelor 23 din Constituție

1. Obiectul excepției de neconstituționalitate sintagma "*prin acțiune*" din următoarele prevederi legale - art. 1 pct. 43, art. 174 alin. (1), art. 184¹ alin. (1), lit. e), alin. (3) alin. (4) alin. (5) a Codului Vamal și art. 2 alin. (2) lit. m), art. 5 alin. (2), art. 10 alin. (3) lit. e) și alin. (15) a Legii nr. 1569 din 20-12-2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova

le considerăm că nu întrunesc condițiile de calitate a legii ca **nefiind previzibile**, întrucât aplicarea acestor prevederi împiedică cetățeanul de a-și cunoaște drepturile și obligațiile în legătură cu aplicare în privința sa a acestor prevederi legale.

2. Astfel unul dintre elementele fundamentale ale preeminenței dreptului și ale statului de drept, reiterat constant în jurisprudența Curții Constituționale și care se desprinde din spiritul articolului 1 alin. (3) din Constituție îl constituie principiul legalității.

Curtea Europeană, care constituie o instanță constituțională la nivelul întregii Europe, a statuat în jurisprudența că: „noțiunea de „lege” implică respectarea cerințelor calitative, îndeosebi cele privind accesibilitatea, claritatea și previzibilitatea”.

Legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține, iar în cazul unor instituții juridice cu o structură complexă, să prevadă elementele ce disting particularitățile lor. (*HCC 13/2015 (instituirea Colegiului Medicilor), § 108*)

Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate - accesibilitate, previzibilitate și claritate - norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil,

în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite, în caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art. 23 din Constituție. [HCC26/2010 (*încetarea calității de bănuț*), § 10].

3. Prin prevederile legii - ”**prin acțiune**” de la - art. 1 pct. 43, art. 174 alin. (1), art. 1841 alin. (1), lit. e), alin. (3) alin. (4) alin. (5) Codului Vamal art. 2 alin. (2) lit. m), art. 5 alin. (2), art. 10 alin. (3) lit. e) și alin. (15) a Legii nr. 1569 din 20-12-2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova , s-a instituit o modalitate suplimentară de declarare vamală - *declarare vamală prin acțiune*, care se aplică în procesul de plasarea a mijloacelor de transport în regimul vamal de admitere temporară prin simpla traversare a teritoriul Vamal al R. Moldova fără a îndeplini careva formalități scrise sau verbale și fără a fi informat cetățeanul privitor la participarea lui la careva acțiuni de plasare a bunului în acest regim vamal de admitere temporară

Această modalitate de declarare și de plasare a mijlocului de transport în regim vamal de admitere temporară a favorizat ca inclusiv Perlog Alexandru să fie sancționat pentru nerespectarea condițiilor de admitere temporară a mijlocului pe teritoriul Vamal al R. Moldova fără ca să cunoască faptul că are statut de declarant vamal la o operațiune de introducere sub acest regim vamal a mijlocului de transport pe teritoriul R. Moldova.

Prin prevederile legislației apreciate a fi neconstituționale se eludează dreptul cetățeanului de a cunoaște calitatea sa de declarant sau titular în baza unei declarații exprese așa cum se stabilește la art. 1 pct. 13, 23, 34 a Codului Vamal. Iar cetățeanului aflat în situația lui Perlog A îi devine cunoscut că este participant a unei proceduri de declarare vamală abia în momentul în care i se invocă încălcarea unui regim vamal stabilit în mod automat sau poate să nu îi fie cunoscut niciodată.

Aceste prevederi nu stabilesc concomitent un mecanism de apreciere a titularului operațiunii de declarare prin acțiune. Or, persoana care se prezintă la postul vamal în calitate de șofer nu obligatoriu este titularului operațiunii de declarare.

Totodată pentru plasarea mijlocului de transport în regim de admitere temporară în baza declarării prin acțiune nu sînt aprobate limite și proceduri, marje (legale) acordate lucrătorului vamal la aprecierea persoanei care să fie inclusă în calitate de declarant din toți calatorii mijlocului de transport.

Prin scrisoarea Inspectoratului General al Poliției de frontieră din 18.07.2022 (se anexează) se confirmă faptul că aprecierea declarantului vamal *prin acțiune* se realizează de către organul vamal în baza constatărilor poliștilui de frontieră care a înregistrat în programul SIIPF informația privind persoana care este la volanul mijlocului de transport.

4. În Hotărârea nr. 22 din 01.10.2018 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 328 alin. (3) lit. d) din Codul penal, Curtea Constituțională a statuat că *Condiția accesibilității presupune ca textele de lege să poată fi cunoscute de*

către destinatari. Orice persoană trebuie să poată să dispună de informații privind normele juridice aplicabile într-un caz concret (*Khlyustov v. Rusia*, 11 iulie 2013, § 68). Accesibilitatea legii are în vedere aducerea la cunoștința publică a actelor normative și intrarea în vigoare a acestora, care se realizează în baza articolului 76 din Constituție, legea publicându-se în *Monitorul Oficial*.

La rândul ei, condiția previzibilității este îndeplinită atunci când justițiabilul poate cunoaște, din chiar textul normei juridice pertinente, iar la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe sau cu ajutorul unor juriști profesioniști, care sunt acțiunile și omisiunile ce-i pot angaja răspunderea penală și care este pedeapsa care îi poate fi aplicată, în cazul încălcării unei norme (*Koprivnikar v. Slovenia*, 24 ianuarie 2017, § 47).

De asemenea, pentru ca legea să îndeplinească cerința de previzibilitate, ea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit (*Sissanis v. România*, 25 ianuarie 2007, § 66). O putere discreționară care nu este delimitată, chiar dacă face obiectul controlului judiciar din punct de vedere formal, nu trece de testul previzibilității. Aceeași concluzie este valabilă și pentru puterea discreționară nelimitată a instanțelor judecătorești (*HCC nr. 28 din 23 noiembrie 2015*, § 61).

5. O normă este „previzibilă” atunci când permite o măsură de protecție împotriva ingerințelor arbitrare din partea autorităților publice [*Centro Europa 7 S.r.l. și Di Stefano împotriva Italiei (MC)*, pct. 143]. Orice ingerință în dreptul la respectarea bunurilor trebuie, prin urmare, să fie însoțită de garanții procedurale care să acorde persoanei sau entității în cauză posibilitatea rezonabilă de a-și prezenta cauza în fața autorităților responsabile, cu scopul de a contesta în mod efectiv măsurile care constituie o ingerință în drepturile garantate de respectiva dispoziție. [*Lekić împotriva Sloveniei (MC)*, pct. 95;

Legislația națională trebuie să fie clară, previzibilă și suficient de accesibilă (*Silver și alții împotriva Regatului Unit*, pct. 87). Acest lucru include un caracter suficient de previzibil pentru a permite persoanelor particulare să acționeze în conformitate cu legea, precum și o delimitare clară a marjei de apreciere a autorităților publice.

Normele trebuie să fie clare și detaliate (tehnologiile utilizabile devin tot mai sofisticate), precum și accesibile și previzibile, astfel încât oricine să poată prevedea consecințele propriilor acte (*Valenzuela Contreras împotriva Spaniei*, pct. 59 și 61).

Astfel una dintre obligațiile fundamentale ale statului este de a crea condiții ca cetățenii să cunoască drepturile și libertățile Sistemelor de protecție a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului 31 de care dispun

6. Examinând prevederea legală a cărei control de constituționalitate se solicită în raport cu celelalte reglementări existente, invocăm că aceasta nu corespunde exigențelor de **previzibilitate**.

Prin prisma celor elucidate, incertitudinea juridică existent generează confuzie și incertitudine pentru destinatarii legii. Conform jurisprudenței constante a CEDO,

incertitudinea juridică este de natură a reduce încrederea justițiabililor în justiție și contravine principiului securității raporturilor juridice ca element esențial al preeminenței dreptului.

VI. CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

În contextul celor expuse mai sus, solicit Curții Constituționale exercitarea controlului constituționalității sintagmei

”**prin acțiune**” din următoarele prevederi legale art. 1 pct. 43, art. 174 alin. (1), art. 1841 alin. (1), lit. e), alin. (3) alin. (4) alin. (5) Codului Vamal art. 2 alin. (2) lit. m), art. 5 alin. (2), art. 10 alin. (3) lit. e) și alin. (15) a Legii nr. 1569 din 20-12-2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova prin raportare la prevederile articolelor 23 din Constituție.

Avocat

Carmanschi Vitalie

ÎNCHEIERE

18 august 2022

mun. Bălți

Judecătoria Bălți (sediul central)

Instanța compusă din:

Președintele ședinței, judecătorul

Grefier

Cu participarea:

Agentului constatator

În lipsa:

Avocatului

Contestatarului

examinând în ședință publică cauza contravențională la contestația lui

PERLOG ALEXANDR

Andrei GUȚU

Tudorița CATANA

Ina IVASCHIV

Vitalie CARMANSCHI

Alexandr PERLOG

împotriva procesului-verbal și deciziei agentului constatator din cadrul Biroului Vamal Nord din 24.12.2019, întocmit în baza art.287 alin. 8 Cod Contravențional,

A C O N S T A T A T :

1. Conform fișei de repartizare aleatorie a dosarelor din 04.05.2021 cauza contravențională - contestația depusă de apărătorul Vitalie Carmanschi în interesele lui Perlog Alexandr, asupra procesului-verbal și deciziei agentului constatator din cadrul Biroului Vamal Nord din 24.12.2019 întocmit în baza art.287 alin. 8 Cod Contravențional, a fost repartizată judecătorului Judecătoriei Bălți, sediul central, Andrei GUȚU.

2. La 03.08.2022, în cadrul ședinței de judecată a cauzei, avocatul Vitalie Carmanschi în interesele lui Perlog Alexandr, a înaintat o sesizare cu privire verificarea constituționalității sintagmei ”prin acțiune” din următoarele prevederi legale art. 1 pct. 43, art. 174 alin. (1), art. 1841 alin. (1), lit. e), alin. (3) alin. (4) alin. (5) Codului Vamal art. 2 alin. (2) lit. m), art. 5 alin. (2), art. 10 alin. (3) lit. e) și alin. (15) a Legii nr. 1569 din 20-12-2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova prin raportare la prevederile articolelor 23 din Constituție.

2.1. În motivarea cererii, avocatul Vitalie Carmanschi a invocat că, la 05.02.2020 Perlog Alexandru a recepționat prin poștă procesul-verbal cu privire la contravențit nr. 1979 din 24.12.2019 și decizia nr. 1979 din 24.12.2019, întocmite de agentul constatator Serviciul Vamal în privința lui Perlog Alexandru pe componența de contravenție prevăzută la art. 287 alin. (8) Cod Contravențional.

Contestatarul a înaintat instanței de judecată contestație nefiind de acord cu procesul-verbal nr. 1979, din 24.12.2019 și decizia nr. 1979 din 24.12.2019, prin care se constată și se aplică contestatarului amendă contravențională în mărime de 4500, lei cu obligarea scoaterii mijlocului de ansport, de pe teritoriul vamal al RM pentru comiterea contravenției prevăzută de art. 287 alin. (8) a Cod Contravențional.

Conform procesului-verbal nr. 1979, din 24.12.2019 și deciziei nr. 1979 din 24.12.2019 se impută că *Perlog Alexandru a introdus pe teritoriul vamal al RM mijlocul de transport cu nr./î* , introdus pe teritoriul vamal RM în condițiile art. 184/1 a Codului Vamal al RM, declarat prin acțiune și plasat în regim de admitere temporară. În urma verificării informației din SI Frontiera s-a constatat că unitatea de

transport a fost introdusă pe teritoriul vamal al RM la data de 02.04.2011, fără a fi scoasă din țară, astfel fiind încălcat termenul de admitere temporară de 180 de zile, dintr-o perioadă de 12 luni consecutive.

Conform procesului-verbal nr. 1979, din 24.12.2019 și deciziei nr. 1979 din 24.12.2019, agentul constatator invocă că a inițiat procedura de sancționare a lui Perlog Alexandru în baza unei treceri ordinare a frontierei de către Perlog Alexandru la data de 25.12.2018 cu alt mijloc de transport.

Deși Perlog Alexandru nu recunoaște că ar fi introdus pe teritoriul vamal al RM cu declararea prin acțiune, mijlocul de transport cu nr./î , acesta consideră că este acuzat în baza unor prevederi legale neconstituționale.

Prin hotărârea Judecătorei Bălți (sediul central) din 28 decembrie 2020, Contestația depusă de avocatul Carmanschi Vitalie în interesele lui Perlog Alexandr învinuit în baza art.287 al.(8) Cod Contravențional, se admite cu încetarea procesul contravențional în legătură cu intervenirea prescripției de atragere la răspundere contravențională.

Pentru pronunțarea hotărârii menționate supra, prima instanță a reținut că, conform prevederilor art.441 al.(1) Cod contravențional, procesul contravențional nu poate fi pornit, iar dacă a fost pornit, nu poate fi efectuat și va fi încetat în cazurile în care: b) se constată vreunul din temeiurile prevăzute la art.3 al.(3), art.4 al.(3),art.20-31. Conform art.30 al.(1) Cod contravențional, prescripția înlătură răspunderea contravențională.

Potrivit art.30 al.(2) Cod Contravențional, termenul general de prescripție a răspunderii contravenționale este de un an. Potrivit art.30 al.(5) Cod Contravențional, termenul de prescripție curge de la data săvârșirii contravenției și pînă la data rămînerii definitive a hotărîrii cu privire la cauza contravențională.

În același timp, instanța de judecată ține să menționeze, că potrivit art.11 al.(2) Cod Contravențional, contravenția continuă se consumă în momentul încetării acțiunii sau inacțiunii contravenționale sau al survenirii unor evenimente care împiedică această activitate.

În sensul dat instanța de judecată reține, că deși contravenția este una continuă, fapt ce nu se contestă de nimeni, însă timpul săvârșirii faptei contravenționale este data de 25.12.2018, cînd a avut loc constatarea faptei contravenționale, din data respectivă urmînd a fi calculat termenul general de prescripție de un an prevăzut la art.30 al.(2) Cod Contravențional.

În speță, procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționare au fost emise la data de 24.12.2019, fapta contravențională fiind constatată în acțiunile lui Perlog Alexandr la data de 25.12.2018, considerent din care reiese că la comiterea faptei a trecut mai mult de un an, astfel procesul contravențional în privința lui Perlog Alexandr urmează a fi încetat în legătură cu expirarea termenului de prescripție a răspunderii cotravenționale.

7. Conform art. 461 alin. (1) Cod contravențional, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată unul din temeiurile prevăzute la art.441 sau 445 alin.(1), instanța de judecată încetează procesul contravențional.

8. În circumstanțele enunțate instanța de judecată conchide că, contestația depusă de Perlog Alexandr, împotriva procesului verbal cu privire la contravenție și a deciziei de sancționare în baza art. 287 alin.(8) Cod contravențional urmează a fi încetat în temeiul art. 441 alin. (1) lit. b) Cod contravențional în legătură cu intervenirea prescripției de atragere la răspundere contravențională în temeiul art.30 al.(2) Cod Contravențional.

Reprezentantul agentului constatator, nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe a contestat-o cu recurs, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea hotărîrii instanței de fond din 28 decembrie 2020, cu emiterea unei noi Hotărîri prin care să fie respinsă contestația depusă de Perlog Alexandr împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 1979/2019 din 24.12.2019 și decizia aplicată ca neîntemeiată și/sau tardivă.

Instanța de recurs a admis recursul agentului constatator, a casat hotărârea contestată și a dispus rejudecarea cauzei în prima instanță în alt complet de judecată.

În argumentarea deciziei adoptate, instanța de recurs a reținut că, că potrivit procesului-verbal cu privire la contravenție din 24.12.2019, în privința lui Perlog Alexandr a fost luată decizia de sancționare, prin care i-a fost aplicată sancțiunea contravențională pentru comiterea contravenției prevăzute de art. 287 alin. (8) Cod contravențional, sub formă de amendă în mărime de 90 u.c., echivalent cu 4500 lei, cu obligarea cet. Perlog Alexandr de a scoate de pe teritoriul vamal al RM mijlocul de transport cu n/î (LT), Vin cod –

Prin urmare, prima instanță în dispozitivul hotărârii adoptate nu s-a expus nici în privința deciziei adoptate de agentul constatator, nici în partea ce ține de obligarea cet. Perlog Alexandr de a scoate de pe teritoriul vamal al RM mijlocul de transport cu n/î.

Distinct de cele menționate, în cadrul rejudecării cauzei, instanța de fond urmează să verifice dacă contestatarul a respectat termenul legal de 15 zile, prevăzut de Codul contravențional pentru depunerea contestației. În așa mod, prima instanță în hotărârea adoptată nu s-a expus în privința acestor circumstanțe, fapt ce echivalează cu nemotivarea hotărârii judiciare adoptate, or, prin nemotivarea hotărârii, s-a încălcat și art. 6 p. 1 al Convenției pentru protecția Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale – dreptul la un proces echitabil.

3. Ținând cont de cele expuse, apărătorul Vitalie Carmanschi solicită sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității sintagmei „*prin acțiune*” din următoarele prevederi legale art. 1 pct. 43, art. 174 alin. (1), art. 1841 alin. (1), lit. e), alin. (3) alin. (4) alin. (5) Codului Vamal art. 2 alin. (2) lit. m), art. 5 alin. (2), art. 10 alin. (3) lit. e) și alin. (15) a Legii nr. 1569 din 20-12-2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova prin raportare la prevederile articolelor 23 din Constituție.

Contestatarul Perlog Alexandr și avocatul acestuia, Vitalie Carmanschi, în ședința de judecată nu s-au prezentat, însă prin cerere scrisă au solicitat examinarea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în lipsa acestora.

Agentul constatator în ședința de judecată a lăsat la decizia instanței privitor la cererea menționată.

4. Instanța, audiind părțile, examinând solicitarea avocatului Vitalie Carmanschi, în coroborare cu prevederile Constituționale, procesuale, legale și a actelor normative ce vizează situația, consideră necesar de a ridica excepția de neconstituționalitate și de a remite Curții Constituționale sesizarea înaintată de apărătorul Vitalie Carmanschi în interesul lui Perlog Alexandr, reieșind din următoarele considerente.

4.1. Prin prisma jurisprudenței CEDO s-a constatat caracterul inerent „penal” a contravențiilor (cauza Ziliberberg vs. Moldova, cererea nr. 62821/100, par. 27-36).

Potrivit prevederilor art. 2 alin. (3) Cod de procedură penală, Constituția Republicii Moldova are supremație asupra legislației procesuale penale naționale.

Nici o lege care reglementează desfășurarea procesului penal nu are putere juridică dacă este în contradicție cu Constituția.

Totodată, conform prevederilor art. 7 alin. (3) Cod de procedură penală, dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rîndul său, sesizează Curtea Constituțională.

Conform prevederilor art. 39 alin. (4) Cod de procedură penală, Curtea Supremă de Justiție, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității actelor juridice și asupra cazurilor excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice.

În conformitate cu art. 7 alin. (6) Cod de procedură penală, hotărârile Curții Constituționale privind interpretarea Constituției sau privind neconstituționalitatea unor prevederi legale sînt obligatorii pentru organele de urmărire penală, instanțele de judecată și pentru persoanele participante la procesul penal.

Curtea Constituțională s-a expus asupra interpretării art. 135 alin. (1) lit. g) din Constituția Republicii Moldova, prin care a hotărât că, excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acestuia, precum și de către instanțe din oficiu.

De asemenea, înalta Curte a statuat că, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova.

Totodată, judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acestuia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții, având ca obiect prevederile contestate.

5. În circumstanțele descrise, având la bază sesizarea avocatului Vitalie Carmanschi cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, pentru verificarea constituționalității, instanța de judecată, ținînd cont de faptul că, obiectul sesizării intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, fiind o lege organică, iar excepția de neconstituționalitate fiind ridicată de avocatul Vitalie Carmanschi, prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei și Curtea Constituțională nu s-a expus anterior, referitor la prevederile care se invocă a fi neconstituționale, instanța va prezenta Curții Constituționale sesizarea înaintată de avocatul Vitalie Carmanschi.

6. În baza art. art. 39 alin. (4) Cod de procedură penală, art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, instanța de judecată

DISPUNE:

A ridica excepția de neconstituționalitate și a sesiza Curtea Constituțională pentru verificarea constituționalității sintagmei "prin acțiune" din următoarele prevederi legale art. 1 pct. 43, art. 174 alin. (1), art. 1841 alin. (1), lit. e), alin. (3) alin. (4) alin. (5) Codului Vamal art. 2 alin. (2) lit. m), art. 5 alin. (2), art. 10 alin. (3) lit. e) și alin. (15) a Legii nr. 1569 din 20-12-2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova prin raportare la prevederile articolelor 23 din Constituție.

Examinarea dosarului se suspendă.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Andrei GUȚU